

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

БЕКИТИЛДИ
Кыргыз Республикасынын
билим берүү жана илим
министрлигинин
Буйругу №__863/1____
«__10__»__май__2022ж.

Каттоо номери 8
Код 200724

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН КЕСИПТИК
ОРТО БИЛИМ БЕРҮҮСҮНҮН
МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ
СТАНДАРТЫ**

Адистик: 060102 «Акушердик иш»

Квалификация: акушер

Бишкек 2022

1-бап. Жалпы жоболор

1. Ушул Кыргыз Республикасынын кесиптик орто билим берүүсүнүн 060102 «Акушердик иш» адистиги боюнча Билим берүүнүн мамлекеттик стандарты Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” мыйзамына жана билим берүү тармагындагы башка Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык иштелип чыккан.

2. Ушул Билим берүүнүн мамлекеттик стандартында төмөнкүдөй түшүнүктөр колдонулат:

- **негизги кесиптик билим берүү программасы** – максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, тийиштүү адистик боюнча билим берүү процессин ишке ашыруунун мазмунун жана уюштурулушун регламенттөөчү окуу-методикалык документтердин жыйындысы;

- **сабактардын цикли** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу сабактарынын жыйындысы;

- **модуль** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу сабактарынын бөлүгү;

- **компетенция** – окуучуну билим берүүгө даярдоодо анын белгилүү чөйрөдө натыйжалуу өнүмдүү ишмердиги үчүн зарыл болгон мурунтан коюлган социалдык талаптар (ченемдер);

- **кредит** - негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу ченеми;

- **окутуунун натыйжалары** - негизги билим берүү программасы/модулу боюнча окутуунун натыйжасында ээ болгон компетенциялар.

- кесиптик стандарт - кесиптик иштин конкреттүү түрүнүн чегинде анын мазмунуна жана сапатына карата талаптарды белгилөөчү, кызматкер кайсы иште болсо да, кайсыл уюмда болсо да өзүнүн ордун татыктуу ээлеши үчүн кызматкерде болушу милдеттүү болгон квалификациянын сапаттык деңгээлин баяндаган негиз түзүүчү документ

Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу менчик формасына жана ведомтсволук тиешелүүлүгүнө карабастан, кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдары үчүн милдеттүү болуп саналат.

2-бап. Колдонуу тармагы

1. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандарты 060102 «Акушердик иш» адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууда милдеттүү болгон ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысын билдирет жана Кыргыз

Республикасынын аймагында тийиштүү адистик боюнча лицензиясы бар, менчик формасына жана ведомстволук тиешелүүлүгүнө карабастан кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдарынын уюштуруу-методикалык документтерди иштеп чыгуусу, кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоосу үчүн негиз болуп эсептелет.

2. 060102 «Акушердик иш» адистиги боюнча Билим берүүнүн мамлекеттик стандартынын негизги колдонуучулары төмөнкүлөр болуп саналат:

- ушул адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууга укуктуу билим берүүнүн уюмдарынын администрациясы жана педагогикалык курамы;

- ушул адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;

- кесиптик иштин тийиштүү чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;

- кесиптик орто билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;

- кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын контролдоону камсыз кылуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аккредитациялоочу жана сапатын контролдоочу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;

– билим берүү программаларын жана уюмдарды аккредитациялоону жүзөгө ашырган аккредитациялык агенттиктер.

3-бап. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү

5. 060102 «Акушердик иш» адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүү формасы – күндүзгү;

6. Жалпы орто билим берүүнүн базасында күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн адистиги боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 2 жыл 10 айдан кем эмести түзөт.

7. Абитуриентте окууга тапшырууда төмөнкү документтердин бирөөсү болууга тийиш:

- жалпы орто билими жөнүндө аттестат;
- кесиптик орто же жогорку билими жөнүндө диплом.

8. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашырган билим берүү уюму кайрадан аттестациянын жыйынтыктары боюнча башка адистикке байланыштуу орто кесиптик билимди алууда студенттер өздөштүргөн өзүнчө сабактар (модулдар) жана (же) өзүнчө практикалар боюнча окутуунун жыйынтыктарын толук же жарым-жартылай эсепке алышы мүмкүн.

9. Күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларынын эмгек сыйымдуулугу 180дан кем эмес кредитти түзөт.

Бир окуу семестринин эмгек сыйымдуулугу 30дан кем эмес кредитти түзөт (окуу процесси эки семестрден түзүлгөн учурда).

Бир кредит студенттин окуу эмгегинин 30 саатына барабар (аудитордук, өз алдынча иш жана аттестациянын бардык түрлөрү кошулганда).

10. Инсанды окутуу жана тарбиялоо жаатында 060102 «Акушердик иш» адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттары.

060102 «Акушердик иш» адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын окутуу жаатындагы максаты кош бойлууларга, төрөй турган аялдарга, жаңыдан төрөгөн аялдарга, гинекологиялык оорулууларга өз убагында жана сапаттуу деңгээлде адистерди даярдоо, акушердик-гинекологиялык жардам берүү болуп.

060102 «Акушердик иш» адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын инсанды тарбиялоо жаатындагы максаты болуп төмөнкүлөр саналат:

- гумандуулук;
- максатка умтулгандык;
- уюшкандык;
- жоопкердик;
- тең салмактуулук;
- коммуникативдүүлүк;
- эмгекчилдик;
- толеранттуулук;

11. 060102 «Акушердик иш» адистигинин бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердигинин тармагы – саламаттыкты сактоо мекмелеринде акушердик-гинекологиялык жардам көрсөтүү, ал ишмердиктин төмөнкү түрлөрүн камтыйт:

- акушердик – гинекологиялык;
- медициналык – профилактикалык;
- медициналык – социалдык.

12. 060102 «Акушердик иш» адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин объекттери төмөнкүлөр:

- жашоонун ар кайсы мезгилиндеги аялдар;
- жаңы төрөлгөн ымыркайлар;
- инструменттер, медикаменттер, аппаратура, медициналык документтер;
- баштапкы эмгек коллективдери.

13. Бүтүрүүчү даярданган кесиптик ишмердиктин түрлөрү квалификациянын улуттук рамкасына жана кесиптик стандартка (болгон учурда) ылайык кызыкдар жумуш берүүчүлөр менен биргеликте орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программаларын ишке ашырган билим берүү уюмдары тарабынан иштелип чыккан билим берүү программаларынын мазмунун аныкташы керек.

14.060102 «Акушердик иш» адистиги боюнча бүтүрүүчү кесиптик ишмердиктин түрлөрүнө ылайык төмөнкү кесиптик милдеттерди аткарышы керек:

Акушердик – гинекологиялык.

- Кош бойлуу аялдарга, төрөй турган аялдарга, жаңыдан төрөгөн аялдарга, гинекологиялык оорулууларга дарыгердин көрсөтмөсү боюнча жана бөлүмдүн дарыгерлери менен биргеликте ҮДТнын кабыл алуусунда жана үй шартында акушер-гинекологдун консультациясы;

- Акушер-гинеколог дарыгери менен татаалдашпаган төрөттөрдө өз алдынча, төрөттүн патологиясында, төрөттөн кийинки мезгилде медициналык жардам көрсөтүү; жаңы төрөлгөн ымыркайдын абалына баа берүү, баштапкы дарылоо, жаңы төрөлгөн ымыркайларга кам көрүү жана зарыл учурда алгачкы жандандыруу;

- Жаңы төрөлгөн ымыркайга жана жаңы төрөгөн аялга кам көрүү;

- Ишмердиктин профили боюнча катуу ооруларда жана кайгылуу кырсыктарда кечиктирилгис дарыгерге чейинки жардам көрсөтүү; эпидемиянын экстремалдык шарттарында, массалык жабыркоо очогунда калкка медициналык жардам көрсөтүү.

Медициналык – профилактикалык.

- аялдардын репродуктивдик функциясын сактоо жана үй-бүлөнү пландаштыруу, ооруларды алдын алуу боюнча иш-чараларды өткөрүү;

- уюштуруучулук жана дарылоо чараларын аткаруу аркылуу кош бойлуу аялдарга, төрөй турган аялдарга, жаңыдан төрөгөн аялдарга, гинекологиялык оорулууларга үй шартындагы патронаж;

- гинекологиялык ооруларды ачыктоо максатында аялдарга профилактикалык кароо жүргүзүү (дарыгер менен бирге же өз алдынча);

- бейтаптын шарттарын жана жашоо образын эске алуу менен бейтаптын, үй-бүлөнүн жана коомдун саламаттыгы үчүн физикалык, психикалык, социалдык жана маданий тобокелдик факторлорун ачыктоо;

Медициналык – социалдык.

- ден соолукту сактоо жана колдоо боюнча бейтаптарды жана алардын үй-бүлө мүчөлөрүн санитардык – гигиеналык маалыматтандыруу;

- бейтапты, үй-бүлөсүн жана/же жакын адамдарын ооруларды

алдын алуу жана ден соолукту сактоо боюнча иш-чараларды окутуу;

- сергек жашоо образынын программасын иштеп чыгуу жана жүзөгө ашыруу, алардын жыйынтыктарын баалоо;
- санитардык бюллетендерди, буклеттерди, видео-тасмаларды чыгаруу, сүйлөшүүлөрдү, лекцияларды өткөрүү.

15. 060102 «Акушердик иш» орто кесиптик билим берүү адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасынын бүтүрүүчүсү төмөнкүлөргө дайын болот: - жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын өздөштүрүүгө.

4-бап. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруунун шарттарына карата жалпы талаптар

16. Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программаларын ишке ашырган билим берүү уюмдары адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. Негизги кесиптик билим берүү программасы тийиштүү адистик боюнча Мамлекеттик билим берүү стандартынын, квалификациялардын жана кесиптик стандарттардын тармактык/сектордук рамкалардын квалификациялык улуттук рамкалардын негизинде иштелип чыгат.

Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программаларын ишке ашырган билим берүү уюмдары төмөнкүлөрдөн турган билим берүү сапатына кепилдик берүүнү камсыз кылуу боюнча сунуштамаларга ылайык, илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүшүн эске алуу менен негизги кесиптик билим берүүнү 5 жылда бирден кем эмес жаңылоого милдеттүү:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияны иштеп чыгуудан;
- мониторингден, билим берүү программаларын мезгили менен рецензиялоодон;
- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билим жана жөндөм деңгээлин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенциясын баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгуудан;
- окутуучу курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылуудан;
- бардык ишке ашырылган билим берүү программаларынын жетиштүү ресурстарын камсыз кылууда, алардын колдонулушунун натыйжалуулугун контролдоодон, анын ичинде окуучулардан сурамжылоо жүргүзүү жолу менен;
- өз ишмердигин (стратегияны) баалоо жана башка билим берүү уюмдары менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн өзү үзгүлтүксүз изилдөөдөн;
- коомчулукка өз ишмердигинин жыйынтыктары, пландары, инновациялар жөнүндө маалымдоо.

17. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын

баалоо учурдагы, орто аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны камтышы керек.

Студенттерди учурдагы аттестациялоо кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан белгиленген (педагогикалык кеңеш бекиткен) баалоонун модулдук-рейтингдик системасынын негизинде окуу семестринин ичинде жүргүзүлөт.

Студенттерди орто аралык аттестациялоо ар бир семестрдин аягында жүргүзүлөт жана бардык сабактар боюнча семестрдеги учурдагы аттестациялоонун жыйынтыктары боюнча жыйынтык баалар (экзамендик баалар) коюлат.

Негизги кесиптик билим берүү программасына ылайык келген этаптуу же түпкү талаптарга студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин шайкеш келишине карата студенттерди учурдагы, орто аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн билимин, билгичтигин жана ээ болгон компетенцияларынын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү типтүү тапшырмаларды, контролдук иштерди, модулдук тесттерди камтыган баалоо каражаттарынын базалары түзүлөт. Баалоо каражаттарынын базалары кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жүргүзүлөт.

18. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрдүн жалпы компетенцияларын (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү компетенцияларын, өзүн-өзү уюштурууну жана системалык-иш мүнөзүндөгү өз алдынча башкарууну) түзүү мүмкүнчүлүктөрү аныкталышы керек.

Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- өзүнүн социалдык-маданий чөйрөсүн түзүүгө;
- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө;
- студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүнү, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусун кошкондо, окуу процессинин социалдык-тарбиялык компонентин өнүктүрүүгө түрткү берүүгө.

19. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы студенттин тандоосу боюнча сабактарды камтуусу керек. Студенттин тандоосу боюнча сабактарды түзүүнүн тартибин кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун педагогикалык кеңеши белгилейт.

20. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;

- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга;

- студенттер тандап алган сабактар алар үчүн милдеттүү болуп калаарын, ал эми алардын жалпы эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан кем болбошу керектигин түшүндүрүүгө.

21. Студенттер тандоосу боюнча окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде негизги кесиптик билим берүү программасында каралган конкреттүү сабактарды тандап алууга укуктуу.

22. Студенттер кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму негизги кесиптик билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттөрдө аткарууга милдеттүү.

23. Студенттер негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдө натыйжаларга жетишүү максатында студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.

24. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкары (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен жумасына 45 саат болуп белгиленет.

Күндүзгү окуу формасындагы бир жумалык аудиториялык сабактардын көлөмү адистиктин өзгөчөлүгүн эске алуу менен Мамлекеттик билим берүү стандарты менен аныкталат жана ар бир окуу дисциплинасын үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35тен кем эмес пайызын түзөт.

Окуу дисциплинасы боюнча өз алдынча иштөөгө бөлүнүүчү сааттарга ошол окуу дисциплинасы (модулу) боюнча экзаменге даярданууга каралган убакыт киргизилет.

25. Окуу жылындагы эс алуу убагынын жалпы көлөмү 10 жуманы, анын ичинде кыш мезгилинде 2 жумадан кем эместе түзүүсү керек.

5-бап. Негизги кесиптик билим берүү программасына карата талаптар

26. 060102 «Акушердик иш» адистиги боюнча бүтүрүүчү негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттарына жана ушул Мамлекеттик билим берүү стандартынын 11 жана 16-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик иштин милдеттерине ылайык төмөнкү компетенцияларга ээ болушу керек:

а) жалпы:

- өз ишин уюштурууну, кесиптик милдеттерди аткаруу методун жана ыкмаларын тандоону, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоону билүү;

- стандарттык жана стандарттык эмес абалдарда чечим кабыл алуу, маселелерди чечүү, жоопкерчиликти жана демилге көтөрүү;
- кесиптик милдеттерди натыйжалуу аткаруу, кесиптик жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө жана пайдалануу;
- кесиптик ишинде маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу;
- командада иштөөнү, кесиптештер, жетекчилер жана кардарлар менен натыйжалуу баарлашууну билүү;
- команда мүчөлөрүнүн (кол алдындагы) иши жана аларды иш орунда окутуу, тапшырмаларды аткаруунун жыйынтыгы үчүн жоопкерчилик алуу;
- жеке инсандык жана кесиптик өнүгүүсүн башкаруу, кесиптик иште эмгек шарттарынын жана технологиялардын өзгөрүүсүнө адаптациялануу;
- чакан жамаат менен уюштуруу-башкаруу иштерине даяр болуу.
- оозеки жана жазма кебин мамлекеттик жана расмий тилдерде логикалык жактан так, аргументтүү, туура түзүү жана бир чет тилди социалдык мамиле түзүү деңгээлинде билүү жана грек-латын терминдерин билүү.
- калктын тарыхый мурасына жана маданий салттарына аяр мамиле кылуу, социалдык, маданий жана диний айырмачылыктарды урматтоо.

б) кесиптик (КК):

Акушердик – гинекологиялык.

КК1. Клиникалык протоколдордо негизделген физиологиялык кош бойлуулукта, төрөттө жана төрөттөн кийинки мезгилдерде акушердик жардам көрсөтүү. Акушердик патологияда жандандыруу иш-чараларын ишке ашыруу. Төрөттөрдө дарыгерге ассистент болуу жана оперативдик манипуляцияны жүргүзүү (акушердик функционалдык милдеттерине ылайык 1 жана 2-даражадагы жыныс мүчө жактагы айрылууларды кичирейтип тигүү).

КК2. Жаңы төрөлгөн ымыркайга заңдоосуна жардам берүү, жаңы төрөлгөн ымыркайды баалоо, жаңы төрөлгөн ымыркайга кам көрүү жана ата-энени окутуу.

КК3. Кош бойлуулуктун татаалданышына жана төрөттөн кийинки мезгилде акушердик жана экстаргениталдык патологиясы бар кош бойлууларга, төрөй турган аялдарга, жаңыдан төрөгөн аялдарга диагностика жүргүзүү, дарыгерге чейинки жардам көрсөтүү жана кам көрүү. Эпидемия шарттарында жана гинекологиянын кечиктирилгис абалдарында катуу оорулар болгондо, кайгылуу кырсыктарда, өзгөчө кырдаалдарда дарыгерге чейинки жардам көрсөтүү.

КК4. Ыйгарым укуктарынын чегинде өз алдынча диагностикалык манипуляция аткаруу. Операцияга чейинки жана операциядан кийинки мезгилдерде кам көрүүнү уюштуруу.

Медициналык – профилактикалык.

КК5. Кош бойлууларга байкоо жана төрөп жаткан аялга патронаж жүргүзүү, кош бойлууларды төрөткө физикалык психопрофилактикалык

жактан даярдоо, кош бойлууларды кош бойлуулуктун, төрөттүн жана төрөттөн кийинки мезгилдеги абалдын татаалданып кетишин алдын алуу боюнча консультация берүү.

КК6. Дарыгердин жетекчилигинин алдында экстра гениталдык патологиясы бар бейтаптар менен алдын алуу иштерин жүргүзүү.

КК7. Дарыгердин жетекчилигинин алдында баланын өнүгүшүндөгү физикалык жана психикалык четтөөлөрдү ачыктоо, балдарга кам көрүү, дарылоо-диагностикалык, профилактикалык иш-чараларды жүзөгө ашыруу.

КК8. Дарыгердин жетекчилигинин алдында аялдарды диспансеризациялоодо профилактикалык кароолорду жүргүзүү жана жардам көрсөтүү, гинекологиялык жактан оорулууларга диагностика жүргүзүү жана өз учурунда профилактикалык жардам көрсөтүү.

Медициналык – социалдык.

КК9. Энени жана баланы коргоо маселелери боюнча бейтаптарга консультация берүү жана медициналык камсыздоо жөнүндө маалымдоо.

КК10. Башка уюмдар менен биргеликте биринчи медициналык жардам көрсөтүү ыкмалары боюнча калкты маалымдоо жана окутуу.

КК11. Операциядан кийинки мезгилде бейтаптарды жана анын үй-бүлө мүчөлөрүн өз алдынча кам көрүү жана камкордукка алуу жөнүндө окутуу (үйрөтүү).

27. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик программасы төмөнкү блокторду жана окуу циклдери камтыйт:

1-блок «Дисциплиналар (модулдар)»

- 1) жалпы гуманитардык цикл;
- 2) математикалык жана табигый илим цикли;
- 3) кесиптик цикл;
- 4) дене тарбия.

2-блок «Практика»

3-блок «Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация»

Орто кесиптик окуу жайы мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык негизги билим берүү программасын иштеп чыгат жана улуттук квалификациянын алкактарына ылайык окутуунун натыйжаларына жетүүгө жоопкерчилик тартат.

Дисциплиналардын (модулдардын) топтомун жана алардын негизги билим берүү программасынын ар бир блогуна тиешелүү эмгек сыйымдуулугун орто кесиптик окуу жайы улуттук квалификациянын алкактарында каралган окутуунун натыйжаларынын жыйындысы түрүндө аны өздөштүрүүнүн талаптарын эске алуу менен ушул блок үчүн белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктайт.

Негизги кесиптик билим берүү программасы жалпы гуманитардык циклдин билим берүү дисциплиналарын ишке ашырууну камсыз кылуусу керек, алардын тизмеси жана эмгек сыйымдуулугу Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталат. Аталган дисциплиналардын мазмуну жана ишке ашыруу тартиби «Акушердик иш» адистиги боюнча

орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты менен белгиленет.

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасы тиркелген Мамлекеттик билим берүү стандартынын түзүмүнө ылайык иштелип чыгат.

28. Сабактардын ар бир цикли базалык (милдеттүү) жана элективдүү бөлүккө ээ болушу керек. Элективдүү бөлүк базалык бөлүктүн сабактарынын мазмуну менен аныкталуучу студенттердин билимдерин, ыктарын жана көндүмдөрүн кеңейтүүгө жана тереңдетүүгө мүмкүндүк бериши керек. Элективдүү бөлүк орто кесиптик окуу жайы тарабынан ишке ашырылуучу кесиптик билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүнө жараша белгиленет.

Мамлекеттик аттестациянын көлөмүн эске албастан милдеттүү бөлүктүн көлөмү негизги билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50дөн кем эмес пайызын түзүүгө тийиш.

Орто кесиптик окуу жайы ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарга (алардын арызы боюнча) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, жеке мүмкүнчүлүктөрүн эске алуучу жана зарыл болгон учурда аталган адамдардын өнүгүүсүнүн бузулушун ондоону жана социалдык адаптациялоону камсыздоочу негизги билим берүү программасы боюнча окуу мүмкүндүгүн берүүсү тийиш.

29. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу окутулуучу сабактын профилине ылайык келген базалык билими бар жана системалык түрдө илимий жана (же) илимий-методикалык иш менен алектенген педагогикалык кадрлар менен камсыздалышы керек.

Кесиптик циклдин окутуучулары даярдоонун тийиштүү адистиги/багыты боюнча жогорку кесиптик билимге ээ болуулары керек.

Кесиптик циклдин окутуучуларынын сапаттык курамын баалоодо 10 жылдан ашык стажга ээ өндүрүштөр эске алынат.

30. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда негизги кесиптик билим берүү программасынын сабактарынын толук тизмеси боюнча түзүлүүчү маалыматтар базасын жана китепкана фондун ар бир студенттин колдонуусу камсыз кылынышы керек. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык сабактарды (түзүлүүчү компетенцияларды эсепке алуу менен аныкталат) камтууга тийиш.

Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияты жана/же электрондук адабият менен студенттердин камсыз болуусу бир студентке 0,5 экземплярдагы ченемге ылайык келиши керек. Окуу маалыматынын булактары заманбап талаптарга жооп берүүсү керек. Билим берүү процессинде мыйзам чыгаруу актылары,

ченемдик документтер, кесиптик багыт берүүчү мезгилдүү басылмалардын материалдары пайдаланылышы керек.

31. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу планында каралган лабораториялык, дисциплиналык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, студенттерди практикалык даярдоонун бардык түрүн жүргүзүүнү камсыз кылган, колдонуудагы санитардык жана өрткө каршы эрежелер менен ченемдерге ылайык келген материалдык-техникалык базасы болушу керек.

Адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу студенттин лабораториялык жана практикалык иштерди, анын ичинде персоналдык компьютерлерди колдонуу менен практикалык тапшырмаларды милдеттүү компонент катары аткарууну камсыз кылышы керек. Сабактардын 2 сменалуулугун эске алганда 1 студент үчүн пайдалуу аянт (кв.м) 7 кв.м. түзүшү керек.

32. Бүтүрүүчү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө коюлуучу талаптар Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети аныктай турган орто кесиптик билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоонун тартибин эске алуу менен орто кесиптик окуу жайы тарабынан аныкталат.

060102 «Акушердин иш» адистиги боюнча
кабинеттердин, окуу-машыгуу борборунун
БОЛЖОЛДУУ ТИЗМЕГИ

Кабинеттер:

Кыргыз (орус) тили (плакаттар и стенддер)

коомдук дисциплиналар (плакаттар жана стенддер)

Чет тили (плакаттар жана стенддер)

Латын тили (плакаттар жана стенддер)

Кесиптик математика (плакаттар жана стенддер)

Информатика (плакаттар жана стенддер, компьютеры.)

Анатомия жана физиология (плакаттар жана стенддер, адамдын скелети жана анын түзүмдүк бөлүмдөрү, муляждар, фантомдор)

Фармакология (плакаттар жана стенддер, дары препараттарынын топтому)

Медайымдык иштин негиздери (плакаттар жана стенддер, нозологиялык бирдиктер боюнча кам көрүү предметтери)

Инфекциялык оорулар (плакаттар жана стенддер, муляждар, лабораториялык диагностика үчүн предметтери)

Дерматовенерология (плакаттар жана стенддер, муляждар,

фантомдор)

Физиотерапия (плакаттар жана стенддер, медициналык кушеткалар, аппараттар: электрофорез, амплипульс, Куф, ингаляторлор)

Реаниматологиянын негиздери менен хирургия (плакаттар жана стенддер, муляждар, фантомдор, көрсөтмө куралдар, медициналык бинттер, шакшактар, хирургиялык инструменттер, оорулууларга кам көрүүчү предметтер, тигүүчү материал, канды токтотуучу боолуктар).

Терапия (плакаттар жана стенддер, тонометр, фонендоскоп, чөнтөк ингаляторлору, пикфлоуметр, пол таразасы)

Педиатрия (плакаттар жана стенддер, куурчактар, бойду өлчөгүч, кувез, электрондук медициналык тараза, баланы ороочу стол, жаңы төрөлгөн ымыркайларга жана чоңураак курактагы балдарды кам көрүү предметтери, көрсөтмөлү куралдар, муляждар жана фантомдор).

Акушердик жана гинекология (плакаттар жана стенддер, көрсөтмө куралдар, муляждар жана фантомдор, акушердик жамбаш сөөгү, акушердик куурчактар, акушердик стетоскоп, тазомер, сантиметрдик тасма, жыныс кынынын күзгүсү).

Микробиология (плакаттар жана стенддер, көрсөтмө куралдар, микроскоп)

Интерактивдүү доска, проектор,

Компьютердик класс.

Окуу-машыгуу борбору: Бардык клиникалык адистиктер боюнча:

1. Акушердик жана гинекология блогу (гинекологиялык кресло, ширма, кушетка, фантомдор, муляждар, акушердик жамбаш сөөктөр, акушердик куурчактар, акушердик стетоскоп, жамбаш сөөктү өлчөгүч, сантиметрдик тасма, жыныс кыны күзгүсү, жатын зонду, кыпчуурлар, корнцанг, абортанг, ийне кармагыч, тигиш материалдары, штатив, куралдар туруучу столчо, вазокан, акушер-гинекологдун атайын формасы, төрөөчү аял үчүн бир жолу колдонулган пакет, баланы ороочу стол, жаңы төрөлгөн ымыркай үчүн пакет).

2. Балдардын инфекциясы менен педиатрия (куурчактар, фантомдор, муляждар, бой өлчөгүч, электрондук медициналык таразааөлар, вертикалдуу бой өлчөгүч жана таразалар, жуунтуу үчүн ванна, баланы ороочу стол, жаңы төрөлгөн ымыркайга жана чоңураак балдарга кам көрүү үчүн предметтер, кувез, Амбу кычкылтек беткабы, тонометр, фонендоскоп, көрсөтмөлүү курал, муляждар жана фантомдор).

3. Терапия (муляждар, фантомдор, тонометр, фонендоскоп, чөнтөк ингаляторлору, пикфлоуметр, медициналык тараза, бой өлчөгүч, глюкометр, кам көрүү предметтери, ЭКГ портативдик аппараты, медициналык кушеткалар)

4. Реаниматология негиздери менен хирургия блогу (плакаттар жана стенддер, муляждар, фантомдор, көрсөтмөлүү куралдар, медициналык дакилер, шакшактар, кичи операциялык блогу: хирургиялык куралдар, тигиш материалдары, кан токтотуучу боолуктар, медициналык кушеткалар, кан группасын аныктоо үчүн топтом, хирургиялык оорулууларга кам көрүү

предметтери, ИВЛ топтому).

5. МИН (плакаттар жана стенддер, медициналык документтер, муляждар, фантомдор, дарыгерге чейинки жардам көрсөтүү үчүн инструменттер топтому, ар кандай манипуляциялар үчүн жабдуулар, жөнөкөй физио процедураларды жүргүзүү үчүн топтом, медициналык кушеткалар, нозологиялык бирдиктер боюнча кам көрүү предметтери, лабораториялык изилдөөлөрдү жүргүзүү үчүн предметтер).

6. Видеослайддарды, тематикалык фильмдерди көрүү үчүн кабинет (телевизор, интернет менен туташтырылган компьютер).

Спорттук комплекс:

- спорт залы,
- кеңири профилдеги ачык стадион.

Залдар:

- китепкана;
- Интернетке желесине кирүү мүмкүнчүлүгү бар окуу залы;
- электрондук китепкана;
- салтанаттуу чогулуш өткөрчү зал- 1
- медпункт - 1
- ашкана - 1

